

"ופניהם איש אל אחיו"

מקורות לשיעור של ישראל אומן

1.

ספר שמות, פרשת תרומה, פרק כ"ה, פסוקים י"ז-כ"א
יז וְעָשִׂיתָ כַּפָּרֶת, זָהָב טָהוֹר, אֲמָתִים נְחָצֵי אַרְכָּה, וְאִמָּה נְחָצֵי רַחְבָּה. יח וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם כַּרְבִּים, זָהָב; מְקֻשָּׁה תַעֲשֶׂה אֹתָם, מְשֻׁנֵי קְצוֹת הַכַּפָּרֶת. ... כ וְהָיוּ הַכַּרְבִּים פְּרָשֵׁי כְנָפִים לְמַעַלָּה, סִכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַכַּפָּרֶת, וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל-אָחִיו; אֶל הַכַּפָּרֶת יִהְיוּ פְּנֵי הַכַּרְבִּים. כא וְנָתַתָּ אֶת הַכַּפָּרֶת עַל הָאָרֶץ מְלַמְעָלָה; וְאֶל הָאָרֶץ תִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת, אֲשֶׁר אֶתָּן אֵלֶיךָ.

2.

מסכת בבא בתרא, דף צ"ט, ע"א
כיצד הן עומדין? רבי יוחנן ור' אלעזר: חד אמר פניהם איש אל אחיו, וחד אמר פניהם לבית. ולמ"ד פניהם איש אל אחיו, הא כתיב (דברי הימים ב, ג) ופניהם לבית? לא קשיא; כאן בזמן שישראל עושין רצונו של מקום, כאן בזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום.

3.

מדרש זוטא על שיר השירים, פרשה ראשונה, פרק א'.
בארץ אי אפשר לשור לראות את הארי, שהרי שונא לשור. אבל במרום השור והארי שניהם במרכבה ושלוש בנייהם, ואוהבים זה לזה, שנאמר ופניהם איש לאחיו, שהיו נוהגים אהבה ורעות, שנאמר עושה שלום במרומיו.

4.

מסכת שבת, דף ל"א, ע"א
שוב מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי, אמר לו, גיירני ע"מ שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבנין שבידו. בא לפני הלל, גייריה. אמר לו, דעלך סני לחברך לא תעביד. זו היא כל התורה כולה, ואידך פירושה הוא; זיל גמור.

רש"י על אתר בד"ה דעלך סני לחברך לא תעביד:
"ריעך וריע אביך אל תעזב" (משלי כ"ז), זה הקב"ה, אל תעבור על דבריו, שהרי עליך שנאו שיעבור חברך על דברך. ל"א חברך ממש כגון גזילה, גניבה, ניאוף ורוב המצוות.

5.

ספר ויקרא, פרשת קדושים, פרק י"ט, פסוק י"ח
וְאֶהְבֶּתָּ לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ, אֲנִי ה'.

6.

שמות רבה פמ"ז, סימן ו'.
עשרת הדברות כיצד היו עשויין, ה' על לוח זה וה' על לוח זה, כדברי ר' יהודה. ור' נחמיה אומר, עשר על לוח זה ועשר על לוח זה, ... שנאמר, ושני לוחות העדות ביד משה.

7.

מסכת אבות, פ"ג, מי"ג
הוא (ר' חנינא בן דוסא) היה אומר, כל שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו, וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו, אין רוח המקום נוחה הימנו.

פרשת ואתחנן, דברים פרק ה' ו'-י"ז

לא תרצה	אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים
ולא תנאף	לא תעשה לך פסל כל תמונה אשר בשמים ממעל ואשר בארץ מתחת ואשר במים מתחת לארץ לא תשתחוה להם ולא תעבדם כי אנכי ה' אלהיך אל קנא פקד עון אבות על בנים ועל שלשים ועל רבעים לשנאי ועשה חסד לאלפים לאהבי ולשמרי מצותו
ולא תגנב	
ולא תענה	
ברעך עד שוא	לא תשא את שם ה' אלהיך לשוא כי לא ינקה ה' את אשר ישא את שמו לשוא
ולא תחמד	שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוך ה' אלהיך ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת לה' אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ושורך וחמרך וכל בהמתך וגרך אשר בשעריך למען ינוח עבדך ואמתך כמוך וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויצאך ה' אלהיך משם ביד חזקה ובזרע נטויה על כן צוך ה' אלהיך לעשות את יום השבת
אשר רעך ולא	
תתאוה בית	
רעך שדהו	
ועבדו ואמתו	
שורו וחמרו	כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך ה' אלהיך למען יאריכך ימך ולמען ייטב לך על האדמה אשר ה' אלהיך נתן לך.
וכל אשר רעך	